

III 8724 D 9/1842 II 55

XIII

0

G. TOPÎRCEANU

PARODII ORIGINALE

74.73

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BUCUREȘTI
BIBLIOTECA

EDIȚIA IV-a

630

EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ“, BUCUREȘTI

2821.-932

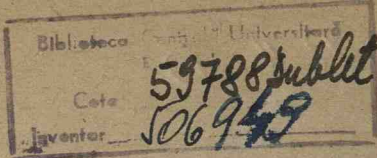
INSTIT. PEDAGOGIC DE 3 ANI
Nr. Inv. 47322
BIBLIOTECA

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota *59788 sublit*

Inventar *506949*

59788 Sublet

De acelaș autor :

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Ediția IV, completată cu poezii inedite. Volum premiat cu marele Premiu național pentru poezie. — Editura „Cartea Românească” București.

MIGDALE AMARE

Ediția II. Versuri Umoristice și Fanteziste.

SCRISORI FĂRĂ ADRESĂ

Proză umoristică.

Ediția II

B.C.U. Bucuresti

C506949

IN LOC DE PREFAȚĂ

Unui confrate

Tu nu 'nțelegi, Zoile, răsul meu..
Intr-un oraș din asfințit, departe,
Cu mult negoț și știutori de carte,
Trăia pe vremuri un sărman evreu

Anume Baruch... Fire de elită,
În lume viețuind ca 'ntr-un pustiu,—
Știa să taie sticlă poleită
Și toți nerozii îl credeau geamgiu.

Dar timpul suflă limpede ca vântul
Și Moartea le-a grăbit metamorfoza :
Pe toți făcându-i una cu pământul,
A transformat pe Baruch—în Spinoza.

Tu nu cunoști, Zoile, gândul meu...
Din tine 'ntreg tu faci literatură.
Oferi în studiu mica ta structură,
Naiv și comic, ca un crustaceu.

Ești tulbure, dar fundul ți-i aproape ;
Aveam și eu (pe când mă dam pe ghiață),
Obscuritatea ta—de suprafață
Și profunzimea ta—de două șchioape.

Iar azi lirismul meu e clar, vezi bine.
Căci tuturor își dăruie secretul.
Dar ca să poți ceti cândvâ în mine
Tu nu-mi cunoști, Zoile, alfabetul.

Zădarnic dar ne-amestecă vultoarea,
Noi nu putem urmâ acelaș țel...
Și dacă totuși ți-am făcut onoarea
Acestor aspre stihuri de oțel,—

Când îmi citești poemele și proza
Gândește-te la geamul lui Spinoza.

I.

PAGINI DIN DIFERIȚI AUTORI

HOMER

FRAGMENT APOCRIF DIN ODISEEA

HOMER:

CHINURILE LUI ULISE

*Fragment apocrif din Odiseea, in hexametri
și pentametri*

...Astfel corabia 'n fugă plutea cu ușoarele-i pânze
Doldora pline de vânt, peste noianul de ape.
Singur pe navă prudentul Ulise privea cu 'ntristare.
Cât ți-i oceanul de larg, zările fără catarguri.
Căci părăsind pe frumoasa Calipso cea aprigă 'n șolduri
(Pentru că nu-i mai plăcea) și navigând la 'ntâmplare
Trei săptămâni împlinite departe de țarmuri, eroul
Nu mai zărise de-atunci dulce obraz de femee...
Cum, la sfârșit de ospăț, muritorul aruncă la mâțe
Restul juncanului fript, fără să-i treacă prin minte
Că mai apoi flămânzind cerceta-va 'n zădar să găsească
O bucățică de sgârci ca să-și astâmpere foamea;
Așfel eroul simțise de-amor că lehamite 'i este

Cât l-a avut din belșug lângă Calipso, iar astăzi
Jalnic striga peste valuri de dorul histericei nimfe
Care-l ținuse captiv, ca să-l iubească cu sila:
—Cine m'a pus să te las și să plec pe pustiile ape
„Fără să știu încotro, nici până când rătăci-voi?
„Valul ușor clipotind îmi aduce zădarnic aminte
„Sunetul glasului tău, blondă și dulce Calipso!
„O, ce neghiob am putut într-o clipă să fiu de-a lăsare,
„După himere-alergând, mimfa cea grasă din mână!
„Geaba umblat-am atâtea pământuri și mări depărtate,
„Asta să-mi fie de-acum pentru 'nvățare de minte...“
Deci cam în chipul acesta plângând cu bărbată strigare
Bietul Ulise gemea, gata să sară în valuri.
Cel ce cu agera-i minte subțidul troian născocise
Gloaba cea mare de lemn care-a pătruns în cetate*),
Nu era 'n stare acum, la strâmtoare fiind, să găsească
Vai! nici un mijloc onest pentru-a scăpa de ispită.
Nobilu-i trup se sbătea, legănat de mișcărilor navei,
Pradă destinului orb și nemiloasei *Ananghi*...

*

Dar din lăcașu-i divin de pe vârful Olimpului falnic,
Fiica mărețului Zevs, Pallas Atena 'nțeleapta,
Cea care-i poartă de grijă la orice nevoie, îl vede
Cum rătăcește pe mări, singur—cu mâna pe cârmă...

*) Lucruri expuse pe larg în traducerea d-lui Murnu,
Harnicul nostru tălmăci care-a tradus *Iliada*, —
Carte ce fu mîntenaș premiata cu premiul cel mare,
Pentru că suntem un stat eminentemente agricol..

Iat' aşadar că din valul adânc răsărind fără veste,
Ca un agil cufundar, fiica lui Cădmus cea mică
Ino cu-trupul-gingaş s'a ivit scuturându-şi în soare
Părul ei galben şi ud learcă de apă amară.
—O, nestatornice fiu al bătrânului rege Laerte !
„Ce curioase idei vin să-ţi întunece mintea ?
„Oare puţine răbdări pân' acum pribegind îndurat-ai,
„Ca să te-arunci în adânc pentru o treabă ca asta?...
„Când mă gândesc ce de nopţi a tânjit Penelopa cea castă
„După doritul ei soţ, care stă gata să piară,
„Nu pot răbda să te ştiu la 'ndemână, prin apele mele,
„Fără să-ţi dau ajutor, mare fiind filantroapă !
„Iat' am venit să-ţi aduc aşadar un colac-de-salvare,
„Numai atâta mă'ntreb—dacă ți-a fi pe măsură...“
Zise şi 'n chip de pretext îi aruncă o mică eşarfă.
Iar încercatul erou, făr' a-i întoarce cuvântul
Grabnic s'apleacă spre nimfă şi cât ai clipi o ridică
De subţiori din ocean—sus pe covertă, trăgând'o...

*

Unde s'globii împrejur clipotind se 'nălţau curioase,
Nava plutea uşurel, fără pilot în lumină.
Valuri fugeau după valuri spre ţarm depărtat călătoare.
Cerul era liniştit—marea pustie şi verde.

ALFRED DE MUSSET

NOAPTE DE AUGUST

ALFRED DE MUSSET :

NOAPTE DE AUGUST

MUZA

Ridică-te poete ! Ia-ți lira și suspină.

POETUL

Dar n'am nici gaz în lampă nici praf de zacherlină

MUZA

Ridică-te, poete, și cântă când îți spun !

POETUL

N'ai prea găsit, o, Muză, momentul oportun !...
Ca fata când e prinsă de zbuciumări secrete,
Mă 'ntorc și stau o clipă cu fața la părete,
Apoi pe partea dreaptă din nou și iar tresar...
L-am prins ! Am prins dușmanul. Un singur exemplar

Din câți m'atacă noaptea, cu hotărârea fermă
Să-mi perforeze toată sărmana epidermă !...
S'a isprăvit cu tine făptură săltăreață !
Eu nu pot să justific obscura ta vieață,
Ci doar mă uit la tine și indignat mă mir
De unde 'ți vin aceste instincte de vampir,
Această 'nverșunare nebună, fără scop ?
De ce există ? Și care destoinic Mizantrop
Te-a inventat ?... Răspunde-mi, căci dacă mă decid
Să te trimit *ad patres*...

MUZA

Devii insecticid ?
Și stingi într'insul raza eternă de lumină
Ce tremură în toate tiparele de tină,
In forme vii de floare, de om și de insectă...

POETUL

Pe tine nu te mușcă...

MUZA

Pe mine mă respectă.

POETUL

O, da, tu ești abstractă... Dar eu, sărman poet,
De câte ori nu blăstem că sunt așa concret !
De-aș fi și eu ca tine un mit, un artificiu,
Aș ignora de sigur acest infam supliciu.
M'aș regăsi cu tine în propriul meu mediu,
Aș crede că din viață mă aflu în concediu...

MUZA

O, mai încet!

POETUL

Răspunde, platonice amantă,
De ce mi-ai pus în mână o pană diletantă?

MUZA

Să'mbraci în haină nouă simțirea ta bogată.
În versurile tale o inimă să bată
Și lacrimi, din obscura durerii adâncime,
Ca niște diamante să strălucească 'n rime.
Cultivă stilul simplu și epitetul rar,
Apoi, uimit tu însuși, trimite la tipar
O carte amuzantă și plină, ca un stup,
De cuetări subtile...

POETUL

Pardon că te 'nterup,
Dar simt că iar mă 'nțeapă...

MUZA

În formă ideală,
Impersonal arată-ți durerea personală
Și 'n sfera artei pure, uitându-te pe tine...

POETUL

Vrei să-mi expun amorul și inima 'n vitrine?
Să pângăresc în lume secretul meu tezaur,
Să-mi trâmbițez iubirea din trâmbițe de aur?

Și când în juru-mi crește o larmă ne'nteruptă
De glasuri de durere și strigăte de luptă,—
Eu să rămân de-o parte, cu ochii cătră stele,
În turnul de ivoriu al visurilor mele?...
Mai bine piară 'n germen imaculatul tom?

MUZA

Dar nu uita, poete, că ești poet.

POETUL

Sunt om.

MUZA

Pardon! Te rog, dă-mi voe...

POETUL

Polemică deșartă:

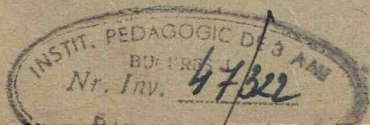
Eu simt că iar mă 'nțeapă?

MUZA

Vreau artă pentru artă.

AL. DEPĂRĂȚEANU

VARA LA ȚARĂ...

AL. DEPĂRĂȚEANU:

VARA LA ȚARĂ

Locuința mea de veră
E la țără...
Acolo era să mor
De urât și de 'ntristare
Beat de soare
Și pârlit îngrozitor!

Acolo când n'are treabă,
Orice babă
Este medic comunal.
Viața ce aci palpită
E lipsită
De confort occidental.

Nu există berărie,
Nici regie...
Doar un hoț de cârciumar
Care are marfă proastă
Și-o nevastă
Ce se ține c'un jandar'.

Când te duci pe drumul mare
La plimbare,
Este praf de nu te vezi.
Trec, mișcând domol din coadă,
Spre livadă
Ale satului cirezi.

Și te poartă subt escortă
O cohortă
De țăntari subțiri în glas,
Inzestrați la cap c'o sculă
Minusculă,
Cu pretenție de nas...

Când se ia câte-o măsură,
Lumea 'njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
—Ce-ai cu noi, mă?
Pentruce să dăm cu var?...

Ale satului mari fete
Fără ghete
les la garduri pe 'nserat...
(Am văzut aci 'ntr-o noapte
Niște fapte
Care m'au scandalizat!)

Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă
Spune, ca și alte dăți,
Tot povestea cu Ileana
Cosînzeana,
Plină de banalități

Doarme-apoi adânc comuna...
Numai luna
Galbenă ca un bostan
Ese, mare și rurală,
La iveală
Dintr'o margine de lan.

Când și când un câne urlă
Ca din surlă...
Carul-mare s'a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru,
Peste satul adormit...

Dar în zori încep cocoșii,
Păcătoșii
Ca să facă iar scandal,—
Să te sature de vieața
Și dulceața
Traiului patriarhal ?

D'aia zic eu, prin urmare,
Vorbă mare:
Că de-acuma, să mă tai,
Nu-mi mai trebuie-altă cură
În natură,
Să mă duceți cu alai !

Meargă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf !
Mie dați-mi străzi pavate,
Măturate,—
Dați-mi cinematograf !

Ca un fluture pe floare,
Beat de soare,
Pentruce să mor așa ?
Nu mai vreau țărânci naive,
Primitive...
Mie dați-mi, altceva !

Dați-mi, dați-mi strada 'ngustă
Unde gustă
Omul viața mai din plin,
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu fete
Incălțate cel puțin !

DIMITRIE BOLINTINEANU

MIHAI VITEAZUL ȘI TURCII

DIMITRIE BOLINTINEANU :

MIHAI VITEAZUL ȘI TURCII

Oștile păgâne pasă la hotare.
Mihai Vodă șade la o masă mare.
Căpitanii 'n juru-i beau, se veselesc,
Când de-odată 'n sală intră-un sol turcesc.
— Padișahul nostru m'a trimis la tine
Să-i plătești tributul ce i-se cuvine!..

Mihai Vodă tace. Oaspeți mare-mic,
Cu onor din teacă spedele'și ridic.
Luna varsă raze dulci și auroase,
Căpitanii 'și scutur coamele pletoase.
Iat' acum se scoală Doamna-i tinerică
Rumenă, suavă ca o zambilică.

Sub hlamidă-i saltă rotungioru-i sân,
Crini și garofițe pe-al ei chip se 'ngân,
Părul pe-a ei frunte joacă grațios
Ochii cu tristețe cat' acum în jos :

— Unde este timpul cel de altă dată
Când Mihai Viteazul știa să se bată ?
Cela ce 'n primejdii stă și se gândește
Inamicii țării jugu-i pregătește.
Pentru tron, mărire, dulcea-i soțioară
Gata-i să se ducă și 'n locu-i să moară !
Doamne, tu ai dreptul s'o abandonezi,
Dar nu ai pe-acela plângând ca s'o vezi.
Du-te, mori în luptă, dulcele meu mire,
Că de nu ești vrednic, plec la mănăstire !

Atunci Mihai Vodă se scoală de-odată
Și spre Sol întoarce fața-i gândurată :
— Mergi și spune celui care te-a trimis
Că Mihai Viteazul ochii n'a închis.
Au voești pe țară biruri noi a pune ?
Au vrei să iau pielea de pe Națiune ?...
Padișahul vostru, fără de 'ncongior
Vrea să nimicească p'acest brav popor.
Dar mai bine piară dacă i-a fost dat,
De cât cu rușine, mic și atârnat !

Și zicând acestea, ia o bardă 'n mână,
lute strânge 'n juru-i armia română
Și cu ea de-avalma, făr' să zăbovească,
Sfarmă și respinge armia turcească.
Chiar și Sinan Pașa, plin de umilinți,
A căzut în apă și-a pierdut doi dinți.

Iar Mihai Viteazul, după două ceasuri,
Naltă-o mânăstire și trei parastasuri.

GEORGE COȘBUC

ȚIGANII

GEORGE COȘBUC :

ȚIGANII

Dorm câmpiile 'n lumină.
Peste pacea lor senină
Cade soarele 'n apus.
Un convoi s'arată 'n zare...
Crește 'ncet pe drumul mare
Și cum vine tot mai tare
Pulberea se 'nalță 'n sus.

Vin Țigani!.. Fără veste
Pe la porți răsar neveste,
Satul se deșteapt' acum —
Când prin vâl de praf subțire
Incepură să se 'nșire
Cară mici cu coviltire
Scârțâind încet pe drum.

Trec flăcăi cu urși în lanțuri.
Câinii deșteptați din șanțuri
Lătră fără să-i asmuți
Și orbiș s'aruncă 'n cete,—
Dar flăcăii largi în spete,
Cu ochi mari, cu negre plete,
Calcă mândri și tăcuți..

Vine-apoi pestrița gloată
Cu gospodăria toată.
Caii slobozi, fără frâu,
Duc merindele 'n spinare
Și se țin pe lângă care,—
Iar vătaful stă călare
Cu harapnicul la brâu.

Sar copiii goi și strigă,
Cer la poartă mămăligă
Babe frante din mijloc,
Iar țigăncile cu gura
Intețesc harababura
Când îți umplu bătătura
Să-ți ghicească din ghioc.

Vin mișcând din șold alene
Cu privirile viclene
Și cu sânii arși de vânt,
De la Sudul tainic, unde
Soarele 'ndelung pătrunde
Bronzul formelor rotunde
Stingherite de veșmânt.

S'a oprit lâng'o poiată
Un Țigan răzleț de ceată, —
Ochii 'i fug după găini...
Strâns își ține-acum vioara
Și, cum trece ulicioara,
Fac în urma lui ca cioara
Toți copiii din vecini.

Mai încolo, pe-o mârtoagă,
Dintr'o gură de dășagă
Atârnată de oblânc,
Fără scâncet, cu sfială
Iese negru la iveală,
Numai cât o portocală
Un căpșor mirat de țănc.

Lume pe la porți se 'ndeasă.
Chiar și doamna preuteasă
Și-a lăsat gherghefu 'n pat
Și 'și păzește 'n prag odaia.
Crește 'n uliți harmalaia
Când domoală trece laia
Cătră margine de sat.

.....

Și s'au dus... Pe câmp, pe drumuri,
Pale străvezii de fumuri
Se ridică 'n depărtări.
Lîmpede-asfințit coboară ;
Crezi că 'n uriașa-î pară
Un oraș întreg, o țară
Arde dincolo de zări...

TH. SPERANTIA

CÂNELE OVREIULUI

„Anecdotală pipărată“.

TH. SPERANȚIA :

CÂINELE OVREIULUI

Intr'un an, cândva 'ntr-o vară,
 Nu știu unde, în ce sat,
 Un Ovreiu mergând cu marfă
 Intr'o curte a intrat.
 Și cum intră el pe poartă
 Cu bagajul la spînare,
 Hop, îi sare înainte
 Un dulău urât și mare.
 —Ce să fac acum? se 'ntreabă
 Bietul Ițic supărat.
 Dacă strig să vie omul,
 Pân' să vie—m'a mâncat!
 Dacă plec pe poartă iară—
 Aș pleca eu bucuros,
 Dar dulăul e în stare
 Să m'apuce pe din dos...

Nici încolo, nici încioace,
Iu mai bine stau pe loc;
Și-am să 'l iau cu vorbă bună,—
Chiar așa să am noroc!

—Moi Griveiu, zic zău, ascultă,
De când umblu eu pe jos
N'am văzut în toată lumea
Un cățel așa frumos!
Mă mai duc la târg eu, lasă,
Ți-oi aduce un covrig.
Ce folos ai dacă latri?
Parcă-ți ese vr'un câștig?
Moi Griveiu, tu ești cuminte,
Ce-ai cu mine de 'mpărțit?
Am venit la badea Gheorghe,—
Ei, și ce-i dac'am venit?
N'am să stau un an la dânsul,
Plec îndată la haham...
Dar dulăul se repede
Și mai tare: ham! ham! ham!
—Stai pe loc! Ai-vei mi-e frică!
Ci păcat că n'am o pușcă!
Badi Gheorghe, badi Gheorghe,
Ieși afară că mă mușcă!
Badea Gheorghe ese 'n ușă,
Dă c'o piatră după câne
Și-apoi zice:— Nu te teme!
Ține-ți inima, jupâne
Nu știi vorba românească
De la moși-strămoși lăsată,

Că un câne care latră
Nu te mușcă niciodată?
—Știu pruverbul, zice Ițic,
Că-l avem și la Ovrei,
Știu prea bine... dar e vorba
Dacă-l știe și Grivei!

A. MIREA

CALEIDOSCOP

A. MIREA :

CALEIDOSCOP

I

Unei Fosile

De-atâtea ori noi ți-am făcut ovații,
Ți-am pregătit mândria ta pedantă.
Salută dar sinteza ambulantă
A celei mai nebune generații!

Căci la atâtea mari evenimente
Eu am luat o glorioasă parte:
Doar am avut principii conștiente
Și capul spart la 13 Marte!

Nu vezi ce iute mă deprind cu sborul ?
Aeroplanul visurilor mele
Vertiginos mă duce către stele,
Cum îl ducea pe Blériot, motorul.

Iubesc și cânt!... Nepăsător cultiv
A sufletului gratuită zestre,—
Căci eu sunt tânăr și-mi bat joc, maestre,
De prognosticul tău definitiv.

Tu ai ajuns de mult fatalul termen
Și te-a orbit sterila ta splendoare;
Eu port în suflet durerosul germen
Al operelor mele viitoare.

II

BUSTULUI MEU

Tu, cap-de-studiu, mobilă intactă,
Discret tovarăș de proiecte mari,
Tu reprezinți persoana mea abstractă, --
Un *alter ego* fără ochelari.

Și laolaltă noi trăim ca frații...
Dar vezi tu, cât de nebulos apare
Destinul tău, prematură 'ntrupare
A tainicelor mele aspirații ?

Când mă cuprind presentimente rele,
Mă uit la tine, mosafir posac,
Și nu știu dacă voi putea să-ți fac
Un piedestal din visurile mele...

Ori mă voi stinge ca un foc de paie
Și voi pieri cum piere 'n lume totul, —
Ori te răstoarnă slujnica cu cotul
Când va veni să scuture 'n odaie.

Dar dacă scapi de-o moarte-așa brutală
Și dacă eu mi-oi face datoria,
Atunci e obligată Primăria
Să-ți dea și ție-un loc în Capitală.

Nemuritor și rece ca metalul,
De și nu ești decât un „plagiat“,
Vei fi mai mândru, mai apreciat
Și mai iubit decât originalul.

Zâmbind vei sta pe negru piedestal
Impodobit cu litere de aur,
Și trei țărânci enorme de metal
Îți vor întinde trei cununi de laur.

Iar eu, obscurul, eu acesta care
De două ceasuri stau în fața ta
Cu mânilor vârate 'n buzunare, —
Eu voi muri și toți mă vor uita.

Căci omul are partea cea nedreaptă :
El cântă, râde, suferă, iubește,
Adoarme-apoi și nu se mai deșteaptă, —
Pe când poetul supraviețuește...

III

RĂSPUNSUL MICILOR FUNCȚIONARI

Da, aveți dreptate: noi o ducem prost,
Țăcănim într-una la mașina Yost.
Inegrim hârtie, forfecăm cupoane,
Urmărind cu ochii tinere cucoane
Care trec pe stradă... Sunt trăsuri și lume,
Pretutindeni sgomot, soare cald și glume.
Vremea parcă și merge mersul în galop
Și aspectu și schimbă ca'n caleidoscop.
Iar noi stăm de-o parte...

Asta ni-i vieța!

Tot mereu aceeași, sara, dimineața:
Slujba, facultatea, birtul și chiria,—
Peste tot apasă grea, monotonía.
Da, ni-i tristă soarta și de nimeni plânsă.
Însă... să trăiască salvatorul „însă“!

Seara, când cad leneși fulgii de zăpadă,
V'ați oprit vr'odată la un colț de stradă, —
Când lumini la geamuri, vesele, pe rând
Una după alta se aprind, și când
„Centrul“ își trimite către mahalale
In amurg, prisosul farmecelor sale?
E o 'nvălmășală, un popor de fete
Rumene, vioaie, sprintene, cochete,
Care trec grăbite chicotind în șoapte.
Au în ochi lumină și'n privire noapte.
Blonde ucenice, oacheșe modiste
Trec uitând pustiul ceasurilor triste, —
Cine le pricepe zâmbetul fugar?
Numai oropsitul mic funcționar!

Cât îi par de calde hainele subțiri,
In văpaia unei tainice priviri!
Un cuvânt, o șoaptă ce de-abia se 'ngână,
Mai târziu o caldă strângere de mână, —
Până când alături ei se duc, părechi,
Și se pierd în noaptea ulițelor vechi...

Da, ni-i tristă soarta, domnule A. Mirea, —
Dar avem iubirea!
Dar noi suntem tineri, noi avem speranțe!
Când ne 'nchidem visul în obscure stanțe
(Nu știți că noi facem și literatură?)
O, atunci se schimbă vitriга natură:
Ne-amintește teancul de hârtii albastre
Cât de larg e cerul visurilor noastre:

În biuroul umed soarele coboară,
Foarfecele cade, fantezia sboară,
Țăcăne mașina ritmul unui vers...

Voi atingeți culmea, noi suntem în mers.

IV

RĂSPUNSUL COMETEI

Regret că mă 'nterupi din cale
Cu interview-ul dumitale.
Dar iată, mă opresc o clipă
Să-ți dau răspunsul meu în pripă.

V'am salutat odată sfera
Acum vre-o zece mii de ani
Când astronomii de pe Terra
Erau de-abia orangutani.
(Flammarion era gorilă
Și bietul Newton, diplodoc.
Camil era de-abia Cămilă
Iar Duică... nu era de loc!
El de-abia azi, când scrie proză,
Se află în metamorfoză

Și se transformă tare greu :
Aspiră-acum la cimpazeu.)

*

De-atunci prin negrele stihii,
In noaptea largă și profundă,
Am rătăcit cu zeci de mii
De metri pe secundă,
Și diafană m'am ivit,
Din perioadă 'n perioadă,
Ca fulger blond incremenit
Să-mi desfășor spectrala coadă
Pe cerul nopții la zenit...
Planetele cu sateliții,
Purtându-și mândre paraziții,
Mi-au dat portretul prin gazete
Și m'au fixat mii de lunete...
Dar, gata să-mi gălesc mormântul
In vre-un sistem de constelații,
Am revenit sburând prin spații,
Căci nu disprețuiam Pământul.
(De-ați fi în cer ca mine voi
V'ați minună întotdeauna
Cum globul ăsta de noroi
Se vede luminos ca Luna...)
Și-aveam de gând — ca un simbol
De milenară simpatie —
Cu cel din urmă-al meu ocol
Să ne unim pe veșnicie.
Intr-un fantastic carambol.
Și măritându-i neagra humă
Cu luminosul meu adaos,

Intr-un aprins vârtej de spumă
Să ne rostogolim în haos.

*

Dar când văzui ce... porcărie
(Să-mi erți cuvântul) ați făcut,
Cât sânge-a curs din neghiobie
Pe bietul vostru glob de lut, —
Cu spaimă, la perihelie
Din zborul meu m'am abătut
Și nimbul clar și trena lungă
Ca o eșarfă de lumină,
Mi le-am ferit să nu le-ajungă
Vre-un strop întunecos de tină.

*

De-atunci, iubitul meu, îmi vine
De supărare și rușine
Să fug... cu coada 'ntre picioare
Prin spații interplanetare
Și să mă mistui în neant.
Mă duc... Adio! Salutare!
Să-mi scrii: Uranus, *poste restante*.

V

S O N E T E

1.

La cinematograful mut

Se face beznă. Tremurând apare
Pe pânza albă, fără nici o cută,
Un domn cu cioc... Zâmbește și salută
Jur-împrejur pestrița adunare.

E un salon în care toți discută
Și râd mereu. E viață, e mișcare —
Dar nici un sgomot... Fermecată pare
Societatea asta surdo-mută.

Cuivă, din sală, i-a scăpat un ban.
Ușor, întoarce capul indignată
Madama care cântă la pian.

Alături o cucoană se frământă.
A enervat'o liniștea ciudată
Din lumea „celor care nu cuvântă“...

Sonet teatral

Te urmăresc cu ochii toți bărbații.
O ploaie de priviri sentimentale
S'abat asupra frumuseții tale
Și toate 'i fac erotice ovații.

Ce fericit e soțul dumitale?
El în antracte stă de conversații...
De-aș fi, ca el, stăpân pe-atâtea grații,
Eu aș pleca la cele trei semnale.

Mă 'ntorc, frumoasa mea necunoscută,
Și ochii mei din umbră te salută
De câte ori se 'ntunecă lumina.

Dar ochii tăi n'au prea băgat de samă
Că'n pieptul meu se 'ncepe-o nouă dramă,
Când a căzut definitiv cortina.

Un romantic

De două ceasuri tremurând în stradă,
Cu ochii plini de mută resemnare,
Își face planuri extraordinare
Și 'n mintea lui rostește o tiradă.

—Poftim la geam, sublimă arătare!
De-ai auzi tăcuta serenadă,
Te-ai apleca ușor pe balustradă
Ca să trimiți în vânt o sărutare.

El speră încă... Poate, cine știe,
De la distanță, prin telepatie,
Va 'nfriripa cu ea un dialog.

Dar inima-i se strânge ca 'ntr-un clește,
Pe când vardistul trece și-i șoptește
C'un zâmbet straniu:—Circulați, vă rog!...

VI

SAHARA

Eu nu mă duc la cinematograf,
In suflet port o lume minunată,—
Tablouri vechi, pe care niciodată
Nu le pătează muștele de praf...

Veneția, Bosforul, Niagara,
Brazilia, Eghiptet, Dardanele,
Fiorduri, munți, priveliști din Sahara
Ies rând pe rând din noaptea minții mele.

Sahara!... Uite, vreau să fac o probă
S'aduc Sahara chiar la mine-acasă :
Mut scaunul beteag de lângă masă
Și stau așa, cu spatele la sobă...

S'a ridicat grozav temperatura!
Pe galbene nisipuri arzătoare
Un palmier incremenit în soare
Visează lung... Abia suport căldura.

Mi-am rupt în coate hainele de dril.
Pe drumul ăsta lung cât Ramajana
De-o săptămână mergem cătră Nil...
A poposit în oază caravana.

Inmărmurit în farmecul acesta
De mii de ani, Pustiul pare mort.
Cămilele și-au pregătit siesta
Și rumegă culcate lângă cort.

Iar noi, în tihna binecuvântată,
Gustăm, de formă, câteva curmale.
(Sunt învățat cu mesele frugale
De când trăiam în zona temperată).

Apoi o mreajă de senzații rare
M'adoarme 'n cadrul vastei acvarele,
Când urmăresc pe gânduri cum dispare
În depărtări o turmă de gazele.

Vănat ar fi,—dar cine să-l împuște?
Din cer coboară voluptoasă lene.
La capul meu, c'un evantai de pene,
Un sclav buzat mă apără de muște.

Nu simt nimic... și mi-i atât de bine
La umbra palmierului culcat...
Aș vrea... aș vrea acuma... Ce păcat
Că n'am luat pe draga mea cu mine!

O. GOGA

MUCENICII

VADE RETRO...

O. GOGA :

I

MUCENICII

V'a doborât alături de-o potrivă
Amarul trudei fără de hodină.
La căpătâiul vost' într-un opaîț,
Domol clipește-un sâmbur de lumină.
Din cetățuia strălucirii, luna
Și-a pogorât sfiala prin fereastră,
Ca să vegheze așternutul mașter
In care doarme trudnica nevestă.

Biet mucenic neistovit al pâinii!
La sânul ei, îți luminează luna
Un prunc de-o zi, învăluit în scutec,
Ce te-a 'nfrățit cu ea pe totdeauna.

Tu simți chemarea gliei milostive
Și te 'mpresoară o nădejde sfântă...
Ca un prinos de cuminecătură,
O rază rece bine-vă-cuvântă.
Domol pe fruntea pruncului se frânge
Și rostul ei v'aduce o solie :
Că 'n el trezi-va 'nfrișatul viilor
Al judecății care va să vie.

II

VADE RETRO...

Invective la adresa unui fost co-director, în ziua când a dispărut revista *Luceafărul*.

Mult iscusita minții limbă
Nu-mi spune clipa năzdrăvană
Ce mi te-a scos de mult în cale,
Ființă mașteră și vană?
Uitat-am ziua și văleatul
Ce-au înfrățit pe vremi, odată,
A mele stihuri de aramă
Cu proza ta cea nesărată.

Iscoditor, cu ochii tulburi,
Bicisnic făcător de rele,

Te-ai agăţat odinioară
De haina strălucirii mele.
Şi te-am răbdat să-mi stai alături
Şi nime n'a putut să ştie
Amarul ce l-am tras cu tine
In scurta noast' tovărăşie.

O, blăstămată fie clipa
Când ai purces apoi în ţară,
Ş'ai cumpărat tipografie
Să-mi faci revista de ocară.
Să-mi porţi *Luceafărul* prin lume,
In cap cu proza ta neroadă,
Cu acţibilduri pe spinare
Şi cu notiţe slabe 'n coadă.

Din pieptul zbuciumat de patimi
Eu simt cum lava şi-o revarsă
Cumplita vorbelor năvală,
Potop pângân pe buza-mi arsă.
Şi nu ştiu, nu găsesc în pripă
Destule vorbe 'nfricoşate,
Cu smalţ de fulgere albastre
Să ți le sparg în cap pe toate!

*

Ce-ai făcut cu-a tale
Proaste combinaţii?
Unde 's cetitorii,
Unde 's abonaţii,
Păcătosule răspunde : unde 's abonaţii?

Nu știu ce mă ține
Să nu-ți stric eu planul,
Să vezi numai stele
Verzi ca leușteanul,
Numai stele și... luceferi verzi ca leușteanul!

I. MINULESCU

TREI ROMANȚE PENTRU MAI TARZIU...

ION MINULESCU :

I

ROMANȚA AUTOMOBILULUI

Păzea !
Păzea că trece 'n goană,
Aleargă,
Vâjje ca vântul,
Și dacă n'ai urechi normale te face una cu pamântul !
El vine drept din arsenalul Progresului uman
Modern,
Să te trimeată 'n bezna rece a Absolutului etern.
Păzea
Că trece 'n sbor copilul civilizației extreme
Și svârle 'n aer trei semnale,—
Trei versuri mici
Din trei poeme
Pe care trei poeți deodată
In trei orașe le-au cântat,—

Un *leit-motiv*,
Trei note scurte, cu timbrul galbenului mat.
Dar cine poate să priceapă
Simbolul celor trei semnale
Ce conturează 'n spațiu
Albe
Și verzi
Intenții criminale ?

Păzea, că e iresponsabil
El are flacări în artere
Și te păleşte fără veste cu patruzeci de cai putere !
Pufnește,
Sbârânăe,
Se 'ntoarce
Și lasă 'n urma lui, pe drum,
Miros albastru de benzină
Și nori de pulbere
Și fum...

*

S'a dus,
Adio !
Poate-acuma deja comite alte crime,
Pe când în urma lui se scoală din praf
Infirmele victime,—
O hecatombă de cadavre
Pe-altarul nobilului Sport,
Gesticulând cu indignare, din drum,—
Iar tu ești primul mort

Care-a 'nviat...

Și scuturându-ți de praf în soare macferlanul,

Suspini în urma lui:

—De geaba! Te face *marț* Aeroplanul!

ROMANȚĂ AUTUMNALĂ

Ploaia tristă și banală,
Ploaia obsedantă,
Ploaia
Care pastișază clima de pe Alpi
Și Himalaia,
Ploaia cade verticală din cerescul alambic
Și sfidează paciența trecătorilor:
Pic-pic...
Cu vedenii de umbrele ce se 'nchid
Și se deschid,
Resemnat primești în față proectile de lichid.
Când și când, pe pălărie
Simți un ropot de cascadă,—
Cântă streșinile toate...
Iar în jurul tău, pe stradă,

E-o obsesie galantă de picioare și *frou-frou*,
De dantele,
De jupoane,
Si ciorapi dela Bon-Goût...

De trei zile
Firmamentul desfășoară peste noi
O imensă sdreanță udă cu largi pete de noroi.
Pe mizeria terestră a foburgului umil,
De trei zile cerul varsă lacrimi mari
De crocodil...

Plouă!
Plouă ca 'n *Parisul* lui Verlaine...
Din loc în loc
Te insultă modestia unor ghete fără toc.
Mai departe,
Când coboară din cupeul ei grăbită,
Până sus zărești *dessous-ul* unei doamne
Din elită,—
Iar pe strada animată ca la cinematograful
Ploaia zugrăvește 'n aer sârme lungi de telegraf.

III

ROMANȚA GRAMOFONULUI

Eu sunt un genial amestec
De Poezie
Și de Proză,
Eu sunt extrema întrupare și ultima metamorfoză
A Spiritului, care luptă de zeci de veacuri să supue
Materia
Din care zilnic își modelează o statuie...
Eu sunt un sarcofag de note îmbalsamate,
Un album
In care-o primadonă moartă
Dă
Gratis
Un concert postum.
Prin mine mor—ca să renască—
Vibrații pentru mai târziu,
Eu sunt ce n'am fost niciodată
Și-un sfert din ce era să fiu!

Un capelmaistru invizibil comandă pâlniei sonore
Trei game ultra-violete
Și alte trei, multicolore,—
Pe când bagheta lui ocultă,
Bătând frenetica măsură,
Inscrie notele în aer pe-o 'nchipuită partitură...
Eu sunt un mecanism precoce,
Sunt o cutie ventrilocă,
Un fericit concurs de piese cu acțiune reciprocă:
Șuruburi,
Ace,
Manivelă,
Sunt arcul primului avânt,—
Trompetă
Placă,
Diafragmă
Și... dracu știe ce mai sânt !...
Pornesc metalice acorduri
Și 'n ritmul unui danț romantic
Se 'nalță,
Cresc tumultuoase ca o tempestă pe Atlantic,
Apoi coboară, se 'ntretae și mor ncet
Ca un ecou
Produs de sborul unei muște
In cavitatea unui ou...
Dar placa se 'nvârtește 'ntr-una
Ca un *perpetuum-mobile*.
Pe ea și-au imprimat scheletul un șir de sunete
Fosile
Prin care oamenii de mâne
Vor ști cum fluerau străbunii...
Căci, ce e placa?

E un zero în exercițiul funcțiunii.
O suprafață cântătoare.
Un ghem de note.
O tîpsie
Pe care doarme o romanță căzută în catalepsie.
E o spirală fecundată de vârful unui ac virgin.
Caruso, Patti, Batistini
Și tragicul Șaliapin.

Eu sunt...
Dar nu!
Antichitatea mi-a 'mprumutat un nume straniu
Din trei silabe—
Frontispiciul nemărginitului cavou...
Eu sunt Trecutul care geme
Cu rezonanța unui craniu
In golul căruia Viața își cântă ultimul ecou.

M. CODREANU

SONETE PARNASIENE

M. CODREANU:

I

SCAMATORUL

Intinde brațul... Și, din pălărie,
Ca prin minune 'ncep acum să iasă
Un porumbel, un iepure de casă,
Cutii, panglici, o 'ntreagă florărie.

Dar, *hocus-pocus*, binișor o lasă
Cu gura 'n jos... E altă boscărie:
De subt joben apare-o farfurie
C' un șnițel bine garnisit, pe masă.

Aşa, mereu... Şi vulgul cască gura
La cel ce pare c'a învins Natura.
El concurează pe copiii Muzii.

El, din nimic, îţi dă fripturi şi poame
Şi, totuşi, rabdă uneori de foame...
E fabricantul nostru de iluzii.

II

PAGLIACCIO

O zi nefastă m'a adus pe lume
In veacul vostru de melancolie.
Durerea mea—prilej de veselie,
Și cugetarea mea—un lanț de glume...

Nu pentru biata-mi inimă pustie
Și nici de dragul gloriei postume,
Ci pentru voi am făurit anume
Strălucitoarea mea filosofie.

Eu pretutindeni caut în viață
Prilej de răs la fiecare pas—
Și-adesea plâng, subt fardul de paiață...

Dar când tristețea cearcă să mă prindă,
Mă 'ntorc atunci cu fața spre oglindă
Și râd, nebun, de propriul meu nas.

III

SAMSON ȘI DALILA

Samson vorbi cu glas adânc: — „Știu bine
Că 'n sărutarea asta care 'nșală
Ai plănuit vânzarea criminală,
Că voi cădea și voi muri prin tine.

Dar nu te-alung. E patima fatală
Mai scumpă decât viața pentru mine...“
Și adormi, strângând-o lângă sine.
L-a biruit o curtezană pală!

L-a desmerdat, l-a adormit cu sila,—
O, veacuri viitoare, contemplați-i!..
O clipă numai a cuprins-o mila

Dar aplecându-și trupul plin de grații,
Zâmbind i-a smuls un fir de păr, Dalila,
Și-a suspinat pe gânduri:—Oh, bărbații!...

IV

TESTAMENTUL UNUI POET CUNOSCUȚ

Din cel ce sunt acum, o jumătate
E cât p'aci să sboare către stele...
Las dracului necazurile mele
Și-un post vacant la „Contabilitate“.

Las dragei mele scumpa libertate,—
De azi încolo poate să mă 'nșele.
Nepoților le las instincte rele,
Dușmanilor, o dragoste de frate.

Las doamnei Șvarț în urma mea „un nume“
Și 'n loc de bani—supremă mângâere—
Un geamantan cu opere postume.

Și plec râzând de propria-mi durere,
Că tuturor vă las această lume...
Dar tuturor vă zic: la revedere!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

NOCTURNĂ

MIRCEA DEM. RĂDULESCU:

NOCTURNĂ

Dormi, frumoasa mea! De-acum
Noaptea luminoasă
Ca o undă de parfum
Năvăleşte 'n casă.

Luna clară, din-neant
Pune pe covoare
Străluciri de diamant
Și mărgăritare.

Ea privește ca 'n extaz
Bluza ta lejeră
Și pantofii de atlas
Lângă etajeră

Și trecând prin buduar,
Raza-i ce se rumpe
Luminează un lavoar
Cu flacoane scumpe...

Luna toarnă pe parchet
Blonde tuberoze
Și-ți devăluie discret
Sânurile roze,

Când dantelele din pat
Tremură 'n lumină,
Pe culcușul tău curat
De olandă fină....

*

Dar visările ce trec,
Ca să te desmerde,
Ți-au aprins la cap un bec
Cu lumină verde.

Din oglinzi piciorul fin
Pe mătasa moale
Se răsfrânge ca un crin
Cu nuanțe pale.

Dormi! Amorul rafinat
Chiamă de-o potrivă
Spre minciună și păcat
Gura ta lascivă.

Dormi, frumoasa mea! Eu stau
In extaz, la poartă:
Ești făptură vie, sau
Operă de artă?...

I. U. SORICU

INCHINARE

I. U. SORICU:

INCHINARE

Mărire ție! Ingeri și imnuri de urare
Strabate-vor văzduhul gătit de sărbătoare
Și firea picura-va din larg de zări albastre,
Prinos de bunătate pe sufletele noastre.
Te văd biruitoare minunea mea senină
Și trâmbițe și harfe în drumu-ți de lumină,
Cu binecuvântare sporind a noastre plângeri
Striga-vor pentru tine din corul cel de îngeri
Cântări de biruință spre-a cerului solie.
Au cine fuse omul ce plânse în pustie?
Mărire ție, albă și palidă crăiasă!
Din slavă, heruvimii s'au pogorit să țeasă
Cu fire diafane hlamida ta de rază,
Și 'n ciasul înfrățirii te binecuvîntează.

De unde vii și cine cărările-ți arată?
Văsduhul se 'nfioară și fruntea 'nseninată,
In valuri de lumină acoperind trecutul
Nădejdi de mai bine care-mi întinde scutul,
De-apururi prea curată cu raze te 'ncunună
Sub pulberea uitării. Mărire ție, lună!

CINCINAT PAVELESCU

EPIGRAME

CINCINAT PAVELESCU:

LUI NIGRIM.

Eșind dela o șezătoare literară din
Galați, unde se citise și o epigramă
de Nigrim, prietenii m'au rugat să im-
provizez ceva.

De ce e tristă luna oare
În noaptea asta? Da, ghicim:
A ascultat la șezătoare
O epigramă de Nigrim.

NIGRIM LUI CINCINAT.

Când suspini pe la ferestre
Întristate madrigale,
Luna-i veselă, maestre,
Ca... chelia dumitale!

UN ANONIM DIN CRAIOVA :

Lui Cincinat.

Maestre dragă, ce mai vrei?
Nigrim ți-a spus un adevăr
In cât îți vine să te iei
Cu mânilor de... păr!

CINCINAT, LUI NIGRIM & COMP.

Talentul vostru 'n adevăr
S'a mărginit numai la păr,
Dar toată strălucirea mea
Nu stă 'n chelie, ci subț ea!

ADRIAN MANIU:

MENAJERIE

ADRIAN MANIU:

MENAJERIE

În orașul de provincie banal
unde niciodată nu se văzuse vr'un papagal,
la colțul străzii pe maidan
a apărut un cort.

(Nu se mai văzuse așa ceva de-un an).

La intrare sta 'n picioare un om mort
și o flașnetă țipa indiscretă melancoliei
de amurguri pustii,
pe când o femeie cochetă
cu pantaloni verzi
și cu ciorapi,
ținea în mână o cravașă ca o baghetă
și făcea semne ca să îndemne din cale
să intre niște soldați la animale.

(Mai era acolo și o maimuță indecentă).
Atunci trei copii cu nasul murdar
de pe maidan,
a scos fiecare din buzunar câte un ban
și madama le-a dat câte-un bilet..

Cerul se făcuse la apus violet.

N. DAVIDESCU :

DIN „CÂNTAREA OMULUI“

(PLOAIA.—INTOARCEREA FIULUI RISIPITOR)

N. DAVIDESCU:

(DIN „CÂNTAREA OMULUI“)

PLOAIA.

A venit întâi un nor
călător
și-a acoperit ca fumul
o jumătate de cer și soarele.
Eu
mi-am desgolit picioarele
și-am pornit încet pe drumul
care duce la pădure.
Toți copacii au început să murmure.
Mai târziu un fulger a spart pânțele
cerului.
Copacii și-au încetat pe semne cântecele
și picături de culoarea fierului
au căzut.

Sub coroana palmierului se făcuse-aproape noapte.
Eu însă,
cu inima strânsă,
am mâncat smochine coapte
și-am tăcut.

INTOARCEREA FIULUI RISIPITOR

Eu, tată, am plecat
și te rog să nu fii supărat,
căci dac'aș fi rămas
n'ai fi tăiat acum vițelul cel mai gras.
Am colindat flămând pământurile
și m'au bătut în față vânturile
și m'a pârilit soarele
și m'au durut picioarele...
Acum te văd și-mi pare bine,
așadar
te rog să nu te uiți urât la mine —
că plec iar.
Eu sunt stâlpul de care inima ta se razimă.
Poruncește să-mi aducă niște poame
și o bucată mai mare de azimă,
că până s'o frige vițelul mor de foame...
Phi! câte lucruri ciudate am văzut
pe unde-am trecut.
De vre-o două ori

am fost chiar slugă
și-am păzit o turmă de rămători.
Dar stăpânul m'a luat la fugă :
Zicea că eu am știut
că femeea
pe care-o luase tocmai din Idumeea,
se ținea cu un vecin
(stăpânul meu avea șaptezeci de ani cel puțin).
Și m'a bătut
cu un băț uscat de măslin.

Vai, tată, prin câte locuri am umblat!
dar să știi că nicăeri nu te-am uitat,
ci de câte ori vedeam pe alții stând la masă,
eu m'am gândit:
Ce bine trebuie să fie-acum acasă!
Și-am venit.

O DOMNIȘOARĂ DE PENSION

MISTERUL NOPTII

DOMNIȘOARA DE PENSION :

MISTERUL NOPTII.

Poetul Victor Ef.

Stelele clipeșc într-una
Călătoare 'n infinit.
Ceru-i luminos și luna
Chiar acum a răsărit.

Peste-a nopții feerie
Adie vântul încetinel.
Compunând o poezie
Gândul meu sboară cătră el !!

Totul doarme prins de vraje
Farmec blând misterios
Numai eu m'ai stau de straje
Ah, cât este de frumos!

UN ÎNCEPĂTOR DE TALENT

APOSTROFE LA LUNĂ

UN INCEPĂTOR DE TALENT

APOSTROFE LA LUNĂ

Per amica silentia lunae...

Glob rătăcitor de stâncă rece, tristă ca mormântul,
Fiică stearpă a 'ntâmplării, lună, soră cu pământul,
In zadar de mii de veacuri, tu cu raze 'mprumutate,
Fermecat-ai paraziții uriașului tău frate !

Arc văpsit pe bolta rece de-un penel muiat în aur,
Solz svârlit din coada unui legendar ihtiozaur,—
Câți săraci din lumea asta, când lucești în noaptea tristă,
N'ar voi să fii monedă, să te lege 'ntr-o batistă?...

Sloi de-argint ce se topește în azurul dimineții !
Veșnic te-au iubit amanții, veșnic te-or cânta poeții
Lăudând în osanale mincinoasa ta splendoare,
Dar tu vei rămâne veșnic rece și nesimțitoare.

Apariție banală ca un fund de farfurie !
Talere cu două fețe ! Cap de monstru fără trup !
Orologiu fără ace ! Nastur de manta ! Chelie !
Felinar ! Conrupătoare de minore ! Cantalup !

Cum poți tu privi de veacuri globul nostru de argilă
Și atâta suferință,—fără să te stingi de milă ?
Pieri în noaptea neînțînii, rece simbol de minciună,
Piei și lasă-ne mai bine cerul nopții fără lună !

OTILIA CAZIMIR

VIS ALB
STROFĂ RISIPITĂ
ARICIUL

OTILIA CAZIMIR :

I

V I S A L B

Aș vrea cu tine să mă duc departe,
La polul-Nord, subt cerul de opal,
Când gheața mării clare se desparte
În blocuri plutitoare de cristal.

Desfășurând culorile-i spectrale,
S'ar înălța de-asupra noastră ca un fald
Dantela aurorii boreale,
De purpură, de aur și smarald.

Banchiza albă ne-ar așterne 'n față
Covoare de omăt imaculat.
Și 'n adăpostul mic, scobit în gheață,
Am arde-un foc de spirt denaturat.

Din largă 'mpărăție de zăpadă,
S'ar aduna fantasticul norod
Al nopților polare, să ne vadă:
Urși albi, de vată — foce mari, de glod...

Iar când natura 'n soare nou învie
Și când văzduhul nu mai e opac,
ntr'un bazin de sticlă argintie
Ar licări oglinda unui lac.

Acolo 'n apa-i calmă și albastră
M'aș duce 'n zori de ziuă să mă scald
Și cât ar fi de frig, iubirea noastră
M'ar face să-mi închipui că mi-i cald!

II

STROFĂ RISIPITĂ

Eu niciodată nu pot fi de vină...
Când plouă sau e cerul înorat
Și mor pe straturi florile 'n grădină,—
Să știi că numai tu ești vinovat.

III

ARICIUL

Aseară, prin grădina amorțită,
Din tufe de pelin cu frunze mici
A apărut în taină un arici,—
O mică vietate ghemuită.

Copiii l-au zărit de pe cerdac
Cum se mișca domol pe subt gutui,
Și toți au alergat în jurul lui.
Iar el a 'ncremenit pe loc, posac,
Cum îl prinsese vremea pe cărare, —
Ca o perniță sferică în care
O fată rea, ca să se joace,
A 'nfipt o sumedenie de ace.
Băteau copiii din vătrai și clește
Dar el tăcea, săracul, ca un pește,
Și doar fiori de groază, când și când,
Treceau pe trupușorul lui plăpând...

Am alungat copiii să se culce
Și 'n înserarea limpede și dulce
Ce se lăsa din cer încetinel,
Am stat acolo, singură cu el.

Și mă 'ntrebam pe gânduri: oare, cum
A fost făptura-i la 'nceput de lume?
Din care veacuri înecate 'n fum
Porni el oare, ca un scai, la drum
Să se oprească 'n dreptul meu anume?
Ce vânt vrăjmaș și mohorit,
Ca pe-un măcieș pitic l-a scuturat
De-a mai rămas dintr'însul doar atât:
Un ghem de spini, ostil și speriat?

O fi având el oare pui?
Mă 'ntreb, deși nu pot pricepe:
Cum sug ei oare, fără să se 'nțepe
In ghimpii lui?...

* * *

Când a simțit că-i singur doar cu mine
Și nici un dușman din spre casă nu mai vine,
A scos cu frică de subt el
Un bot timid și mic, ca de cățel,
Și cu instinctul lui obscur
A explorat terenul împrejur.
Și-abia ciulindu-și țepile pe spate,—
Pe subt petunii grele de parfum,
Atras de noapte și singurătate

Și-a căutat încet-încet de drum...
S'a mai oprit în magheran odată
Ca subt îndemnul unei tainice porunci,
Apoi a dispărut pe subt poiată...

Și nu l-am mai văzut de loc, de-atunci.

DEMOSTENE BOTEZ

PROHOD
TRISTEȚI PROVINCIALE
COBE

DEMOSTENE BOTEZ :

I

P R O H O D

În orașul nostru putrezit în ceață
Unde toată ziua cântă catirinci,
Au murit cinci oameni într'o dimineață
Și i-au dus la groapă, morți, pe câteși cinci.

După-aceia alții s'au pornit să moară,
Care mai de care, câte doi pe ceas.
Din locuitorii vii odinioară
Nu se știe bine câți au mai rămas.

Dar așa se 'ntâmplă regulat când plouă,
Moare ici o babă, dincolo un domn.
Ceilalți îl îngroapă pe la ceasul două,
Ca să nu-l trezească liniștea din somn.

Merge 'ncet cortegiul funerar prin ploaie,
Nimenea nu-l roagă să mai stea un pic.
Și pe strada lungă trec trăsuri, tramvaie, —
Rudele, spășite, calcă după dric.

Ceilalți, pe de laturi, toți își văd de treabă,
Unul la catedră, altul la proces.
Rare ori din treacăt se oprește-o babă,
Și pe urmă pleacă după interes.

Doar în deal, departe, la Eternitate,
S'a pornit un clopot ca să-i indispună...
Bate-a deznădejde și-a pustietate—
l'auzi cum mai bate,
l'auzi cum mai sună...

Ca un glas de moarte singur în furtună,
Sună lung să spună zării 'ndepărtate
C'a uitat, pe semne, ce-a avut să-i spună...

l'auzi cum mai sună,
l'auzi cum mai bate...

Dar nu se oprește nimeni să-l audă,
Și la noapte, târgul, încă populat,
O să-și ducă 'n spate atmosfera udă,
Ca și cum nimica nu s'ar fi 'ntâmplat?

Ca și cum nimica nu s'ar fi 'ntâmplat...

II

TRISTEȚI PROVINCIALE

Tristeți de după-amezi ploioase
Și de nostalgice obsesii,
Când stai cu storurile trase
Și-aștepți să vie ora mesii...

Tristeți de străzi pustii și mute,
Cu ziduri vechi și cu fațade
De edificii cunoscute
În care nu știi cine șade...

De domiciliu spațioase
Cu flori la geam și cu salon,
Din care pe la ceasul șase
Auzi urlând un gramofon...

Tristeți adânci de guvernante
Ce nu știu bine românește,
Și de flașnete ambulante
Cu papagal care ghicește...

De cartiere suferinde,
De uși cu lacăte 'n verigi
Și de dughiană care vinde
Fitul de lampă și covrigi...

Tristeți de goarnă funerară,
Melancolii de cățeluși
Uitați de cineva pe-afară,
Să schiaune pe lângă uși...

Tristeți romantice de fată
Cu nasul lung și demodat,
Și de odae mobilată
În care-a stat un magistrat...

Tristeți adânci de pui de mătă
Svârliți pe undeva, prin scai...
De copilaș urât, de țâță,
Uitat de maică-sa 'n tramvai...

Tristeți de garduri invalide,
De porți eșite din țâțâni
De doici care-au rămas gravide
Și-acum li-i frică de stăpâni...

De ordonanțe fără leafă
Și de trăsură cu un cal
Și cu scapetul ras la ceafă...
Tristeți de bălci provincial,

De panorămi, cu-o ferestruică
Și cu-o maimuță roasă 'n dos,
Ce-ar semăna cu domnul Duică
De-ar fi oleacă mai frumos...

Tristeți de cioară 'mbătrânită
Ce stă așa, pe-un vârî de pom,
Și de fântână părăsită
In care s'a 'necat un om...

Tristeți pustii, molipsitoare...
De ce mă urmăriți mereu
Și, fie ploaie ori ninsoare,
Vă țineți scai de capul meu?...

III

C O B E

Tu care mă citești cu voe bună,
Necunoscut prieten inocent,
Tu vei muri la noapte, peste-o lună
Sau peste zece ani,—îndiferent.

Un mare potentat ce stă departe
(Și nimeni nu-i mai mare decât El)
Te-a osândit nevinovat la moarte,
Rostind sentința-i fără drept de-apel.

Și dacă, liber ca într'un ospiciu,
Te lasă încă-un pic să mai respiri,
O face doar așa, dintr'un capriciu:
Tu nu poți evada pe nicăiri.

Zadarnic l-ai ruga, că nu te-aude,
Zadarnic te-ai piti, te-ai face mic.
La El nu merge cu protecție, cu rude;
Nu te salvează nimeni și nimic...

Tu vei muri și 'n urma ta ograda
Va sta subt soare-a doua zi la fel.
Și factorul postal va trece strada,
Lătrat de-aceiași javră de cățel.

Apoi pe-aceiași stradă solitară
Vor trece îndrăgostiții pe 'nserat,
Visând în fiecare primăvară
Un vis pe care și tu l-ai visat.

De dimineață-aceleași servitoare
Vor scoate așternutul pe balcon,
Și fiecare doamnă, la culcare,
Va da pe nas cu cremă Tokalon...

Iar tu, ca o momâie 'ncremenită
In fundul gropii umede și reci,
Vei sta privind în bezna nesfârșită
Cu ochii ficși, întunecați și seci.

Nu vei vedea apusurile roșii,
Nici nu vei ști de 'i noapte ori e zi.
Și 'n veci de veci tu nu vei auzi
Cum cântă 'n soare, peste tot, cocoșii...

TUDOR ARGHEZI

PSALM

MENIRE

UTRENIE

BLESTEME

TUDOR ARGHEZI:

I

P S A L M

Ajuns acum la pragul tău, mă iată.
Cremene dură, mă putui în pisc
Să mă gădesc prin stânci și să mă isc
Din pulbere, cu glezna 'nsângerată.

Ingerul tău merinde nu-mi prea dete.
Eu însă niciodată din bărdace
N'am fost băut fără să-mi fie sete,
Nici am mâncat vr'odată ce nu-mi place.

Grădina florile și le-a deschis
Care-o făceau să-mi amăgească drumul
Cu ispătiri de rouă și de vis.
Eu am lăsat în urma mea parfumul.

Vrui, Doamne, să te pipăi pe spinare
Și mai de-aproape să-ți dau ghes
Cu recea mea 'ncrunțată întrebare:
De ce nu vruși să mi te-arăți mai des?

Dar caprele-amintirilor și iezii
Care mă duc să cad întru ispită,
Și-au risipit prin iarbă căcărezii
Și mi-au lăsat livada părăsită.

II

MENIRE

Printre cimbru și susai,
Fir plăpând de păpădie
Naltă, greu, în vârf de pai,
Un bănuț de floare vie.

Norii lungi, pe sus, de plumb,
Nu-l ghicesc dintre urzici
Soare galben, cât un bumb,
Răsărit pentru furnici.

Doar fărâma de pământ
Care-l știe și cunoaște,
Îi păstrează chipul sfânt
Când un bou, trecând, îl paște.

III

UTRENIE

Pe pieptarul veșniciei
Sumedenii negi de foc,
Galbeni, strugurii tăriei
Se respiră și se coc.

Lumea 'și culcă fruntea 'n poală,
Purecată de profeți,
Sub lumina siderală
Ce se scurge prin pereți.

Dar în fieșcare noapte
Limba ei, suind pe zid,
Amăgită linge lapte
Din tărie, agurid.

IV

B L E S T E M E

Uşure, prin leşia dimineţii,
La ceasul când se iscă precupeţii,
Am fost lovit din trecere o babă
Ce se ivise'n calea lumii, slabă.
Gândul, rămas în urma mea,
O a ghicit zicând pre ea:

În două surcele de vreasc să se facă
Picerele tale, făptură buimacă.
Plezni-ţi-ar timpanul,
Să n'auzi când trece traivanul.
Să uiţi la cetanii tipicul
Şi psalmii în zi de Crăciun.
Să n'ai după masă tutun.
Să-ţi pută buricul.

Vedea-te-aș în vre-o fițuică
Pus cu litere de-o șchioapă.
Curge-ți-ar pe-o nară țuică,
Pe cealaltă numai apă.
Lăuda-te-ar Bogdan Duică
Și pupa-te-ar Popa Iapă!

Răstoarne-se cerul, să-ți cadă 'mprejur
Tăria sfărmată în cioburi de-azur.
Pornească-se vântul, când somnul începe,
La cap să-ți necheze o mie de iepe.
Stîhia, de-asupra, să macine 'n gușe
Ninsori de funingini și ploi de cenușe.
Să latre la tine, căzut în noroi,
Zăvozii furtunii cu coada vulvoi.
La urmă și munții, sculați în picioare
Cu labelle 'n șolduri pornind fiecare,
Pe creștet să-ți calce, făcându-te turtă,
Să nu se cunoască genunchii de burtă.

Pe tine, jivină de mare valoare,
Te blestem s'adormi de-a 'n picioare
Și când vei cerca să mai scrii vre-o sudalmă,
Să-ți fete un șoarice 'n palmă.

La fund, călimara aproape uscată
Să aibă și-o muscă 'necată
Și, stropi de negreală zvârlind pe hârtie,
Penița crăcită să nu vrea să scrie.

Un dinte să-ți crească, de cremene lungă
Intors către lume să 'mpungă,
Iar altul, de cocă și moale, atins,
Să-l simți că te doare 'ntr'adins...
La urmă, o droaie de tipuri nefaste,
Profund imbecile și vag pederaste,
Să-ți strâmbe 'n neștire ținuta și graiul,
Și 'n uliți să crească alaiul
Vârtej petrecându-te 'n cale
Păcate, mășcări, osanale.

Iar tu, piază rea,
Nu te depărta
De prin preajma sa.
Dă-i în ochi albeață,
In păr mătreață,
In nas roșeață,
In inimă un ceas rău.
In piept o scoabă
Și 'n pat o babă.
Fă din el păpușe,
Să-l strivească 'n ușe
Fată jucăușe:
Să-i smulgă urechea și țâțele,
Să-i curgă prin coate țărățele,
Stuchi-l-ar mâțele?

VERIFICAT
2017

CUPRINSUL :

	Pag.
<i>In loc de prefață</i>	3
<i>Homer</i> : Fragment apocrif din Odiseia. Chinurile lui Ulise	9
<i>Alfred de Musset</i> Noapte de August	15
<i>Al. Depărățeanu</i> : Vara la țară...	21
<i>Dumitrie Bolintineanu</i> : Mihai Viteazul și Turcii	29
<i>George Coșbuc</i> : Țiganii	35
<i>Th. Speranția</i> : Cânele Ovreiului	41
<i>A. Mirea</i> : Caleidoscop :	
Unei fosile	47
Bustului meu	49
Răspunsul mîșcilor funcționari	51
Răspunsul cometei	54
Sonete :	
La cinematograful	57
Sonet teatral	59
Un romantic	60
Sahara	61
<i>O. Goga</i> : Mucenicii	67
Vade retro...	69
<i>I. Minulescu</i> : Trei romanțe pentru mai târziu :	
Romanța automobilului	75
Romanța autumnală	78
Romanța gramofonului	80
<i>M. Codreanu</i> : Sonete parnasiene :	
Scamatorul	85
Pagliaccio	87
Samson și Dalila	88
Testamentul unui poet cunoscut	89
<i>Mircea Dem. Rădulescu</i> : Nocturnă	93
<i>I. U. Soricu</i> : Închinare	99
<i>Cincinat Pavelescu</i> : Epigrame :	
Lui Nigrim	103
Nigrim lui Cincinat	103
Un anonim din Craiova lui Cincinat	104
Cincinat lui Nigrim et „Comp.	104
<i>Aarian Maniu</i> : Menajerie	107
<i>N. Davidescu</i> : Din „Cântarea Omului“ :	
Ploaia	111
Intoarcerea fiului risipitor	113

	Pag.
<i>O domnișoară de pension: Misterul nopții</i>	117
<i>Un începător de talent: Apostrofe la lună</i>	121
<i>Otilia Cazimir:</i>	
Vis alb	125
Strofă risipită	127
Ariciul	128
<i>Demostene Botez:</i>	
Prohod	133
Tristeți provinciale	135
Cobe	138
<i>Tudor Arghezi:</i>	
Psalm	143
Menire	145
Utrenie	146
Blesteme	147

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
- BUCUREȘTI -
BIBLIOTECA

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BUCUREȘTI
BIBLIOTECA

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
Universității